

2.12.2021

Johtaja Jaska Siikavirta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostokaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Jaoston pyyntö 30.11.2021 kirjallisesta lausunnosta, HE 146/2021 vp ja HE 216/2021 vp (viite: eduskunnan lausuma asiassa StVM 16/2021 vp – HE 241/2020 vp)

Hyvinvointialueiden tutkimus-, koulutus-, kehittämis ja innovaatiotoiminnan valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt asiaa koskevan virkavalmistelun eduskunnan lausuman mukaisesti.

Meneillään olevassa valmistelussa keskitytään varmistamaan, että tulevilla hyvinvointialueilla ja yliopistollisilla sairaaloilla on mahdollisuus valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Toisaalta uutta hallintotasoa perustettaessa ja siirryttäessä uuteen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismallin rakenteeseen uudistuksen toimeenpanon onnistumisen varmistamiseksi tulisi jatkokehittämistä koskeissa aikatauluissa myös huomioida, ettei uusia toimijoita niiden toiminnan käynnistymisvaiheessa välttämättä ole tarkoituksenmukaista kuormittaa laajamittaisilla lisä uudistuksilla.

Valmistelu rakentuu seuraavista osioista eri valmistelu- ja lainsäädäntöyhteyksissä:

- Hyvinvointialueille asetettavat valtakunnalliset strategiset tavoitteet (järjestämislain 22 §, Valtioneuvoston päätös uudistuksen voimaantulon yhteydessä) ja niihin pohjautuva ohjaus
- Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta (ns. YTA- asetus, järjestämislain 36 §, vuoden 2022 aikana)
- Hallituksen esitys sote-uudistukseen liittyvän lainsäädännön muuttamisesta
 - o Hyvinvointialueiden TKKI- strategiaa koskevat tehtävät
 - o HE lausuntokierrokselle 8.12.2021 – 24.1.2022, esitys kevätistuntokaudella 2022
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain sekä sosiaalihuoltolain muuttamisesta
 - o sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä harjoittelusta hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja yksityisille palvelun tuottajille valtion varoista maksettava korvaus
 - o esitys syysistuntokaudella 2022 (budjettilaki)

- Hallituksen esitys yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen tehtävistä sekä niihin liittyvästä lainsäädännöstä
 - o yliopistollisten sairaaloiden tehtävät ja yliopistoyhteistyön erityissääntely
 - o sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan asema ja suhde yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen TKKI- tehtäviin
 - o esitys syysistuntokaudella 2022

Virkavalmistelun tehtävänä on selvittää välttämättömät muutostarpeet eduskunnan lausumien edellyttämällä tavalla erityisesti sen suhteen, että turvataan yliopistollisten sairaaloiden mahdollisuus tehdä edelleen tieteellistä tutkimusta ja tuottaa alan perus- ja erikoistumiskoulutusta, ja mahdollistetaan sosiaalihuoltoon yliopistosairaaloihin vastaavan kaltaiset, palvelujen kehittämistä, tutkimusta ja koulutusta tukevat toimintarakenteet. Samassa yhteydessä ja tarkoituksessa valmistellaan ratkaisut, joilla turvataan sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnan ja osaamisen rooli uusissa rakenteissa. Muutokset ja ratkaisut toteutettaisiin osana hyvinvointialueiden tavoitteita, ohjausta ja edellä käsiteltyjä säädöshankkeita.

Yliopistosairaalan tehtävistä ja roolista on aloitettu laajasti osallistava erillisselvitys valmistelun pohjaksi. Erillisselvitys valmistuu joulukuun alussa ja ministeriö arvioi viipymättä sen perusteella välttämättömät säädösmuutostarpeet, jotka esitettäisiin syysistuntokaudella 2022. Vastaava selvitys on tarkoitus toteuttaa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan osalta. Nämä selvitykset toimivat virkатыönä suoritettavan valmistelun pohjana niin edellä kuvatuissa lainsäädäntöhankkeissa kuin ohjauksen valmistelussa ja toimeenpanossa. Tarvittaessa säädösvalmistelun osien tueksi kootaan työryhmät, joiden toimeksiantoa arvioidaan erillisselvitysten kautta.

Virkavalmisteluna käynnistetty kokonaistyöskentely suoritetaan siten, että hyvinvointialueiden toimeenpanon tueksi koottu osaamisen ja johtamisen valmisteluryhmä toimii valmistelun laajapohjaisena seuranta- ja arviointiryhmänä. Valmisteluryhmässä on mm. kaikkien hyvinvointialueiden edustus. Ryhmän tehtävistä ja kokoonpanosta ks.

<https://soteuudistus.fi/johtamisen-ja-osaamisen-valmisteluryhma>.

Valmistelu tukeutuu myös lakisääteisten neuvottelukuntien, valtion tutkimusrahoituksen arviointiryhmien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukuntien ja sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnan työskentelyyn.

Rahoituksen (koulutuskorvaukset ja tutkimusrahoitus) sisällön ja kanavien osalta valmistelu edellyttää laajempaa selvitystyötä nykyisen erillisrahoituksen suhteesta kustannuksiin ja tarpeisiin sekä rahoituksen ohjausvaikutuksiin, suhteessa edellä kuvattuihin muutoksiin ja ratkaisuihin. Rahoituksen tasoa arvioidaan säännöllisesti vuosittaisen kehys- ja talousarviovalmistelun puitteissa.